

Asia: VN/18706/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseksi ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot asetusluonnoksesta

Luonnoksen valmistelu ilman kattavaa eri sidosryhmätahoja huomioon ottavaa työryhmää ei ole hyvän hallintotavan mukaista. Varsinkin kun tehdään päätöksiä, joilla on pitkäaikaisia vaikutuksia alojen opiskelijoille ja heidän ammattitaidolleen ja työelämävalmiuksille.

Keski-Suomessa toimii muiden luonnonvara-alaa kouluttavien oppilaitosten lisäksi Saarijärven Tarvaalassa koulutusta tarjoava kampus, jossa toimii Pohjoisen Keski-Suomen Ammattiopisto sekä Jyväskylän Ammattikorkeakoulun agrologikoulutusta tarjoava oppilaitos. Kampuksen yhteistoiminnallisuus ja sijainti ovat tärkeitä; keskellä luonnonvara-alan keskeisiä toimijoita, resursseja ja oppimisympäristöjä: peltoa, metsää ja maaseutua. Oppilaitosten ja opiskelijoiden yhteistyö tuo merkitystä sekä synergiaetuja toimintaan mm. opetusmaatila on tärkeä osa myös agrologien perusopintoja. Kampuksella on tehty ja tullaan tekemään myös merkittäviä lisäpanostuksia ja otetaan uutta teknologiaa käyttöön laajasti biotaloussektorin toimialoille. Kampuksen opiskelija-asuntola luo opiskelumahdollisuudet kauempaa tuleville ja on tärkeä maaseudun vähäisen julkisen liikenteen vuoksi.

Koemme ristiriitaiseksi, että OKM ei näe maa-, metsä- ja biotalousalan koulutusta osana maakuntien luonnonvaroihin eli biotalouteen liittyvää strategiaa sekä kansallisia menestystekijöitä. Leikkaukset rahoitukseen ovat kestäättömiä ja lyhytnäköisiä. "Bio-, digi- ja osaamistalous ovat Keski-Suomen tulevaisuuden vahvuuksia. Biotalouskehittyminen perustuu maakunnan luonnonvarojen älykkääseen hyödyntämiseen, ja ala tuo valtaosan maakunnan vientitulosta myös tulevien vuosikymmenten aikana. Digitalouden mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää uudelleenajattelua kaikilla toimialoilla, organisaatioissa, yhteiskunnan rakenteissa ja instituutioissa. Alan kehittämisenäkymät ovat huikeat. Osaamistalous tuottaa uutta liiketoimintaa, kun elinkeinot, koulutus ja tutkimus toimivat yhdessä". (keski-suomi.fi)

Huomiot ehdotetusta opiskelijavuoden määritelmästä

Luonnonvara-alan opetuksessa suuressa roolissa on ohjatusti käytännössä tehty työ ja kesän kasvukausi, jolloin hankitaan iso osa ammattitaidollisesta oppimisesta, myös opetusmaatilalla. Opiskelijoiden tulee koulutuksessaan saavuttaa työmarkkinoille riittävä osaaminen, joka perustuu osaltaan kasvukauden töihin. Alalle kuuluu, etteivät tuotantoeläimet ole kesälomalla, vaan tarvitsevat hoitoa ympäri vuoden ja joka päivä. Tämän vuoksi heinäkuun pois-luku opiskelijavuosikertymästä on alan opiskelijoiden työelämäkyvyille suuri takaisku.

Huomiot tutkintojen, valmentavan koulutuksen ja muun ammatillisen koulutuksen kustannuskertoimista

Koulutuksen tulee pystyä tarjoamaan infra opetukseen, jotta opiskelijat saavat tarvittavan perusosaamisen ennen siirtymistään työssäoppimisjaksoille. Tämä on tärkeää myös työturvallisuuden näkökulmasta. Maatalous ja koko biotalous on myös ratkaisevassa roolissa ilmastonmuutostyössä, koska se on ainut ala, jossa voidaan toteuttaa ilmastonmuutosta hillitsevää hiilensidontaa. Hiilensidonta tukeutuu tulevaisuudessa yhä enemmän teknologisiin ratkaisuihin, joiden osaamista ja käyttöä tulee opettaa ammattikoulutasolla.

Ilmastoasioiden ja hiilensidonnan noustessa koko ajan suurempaan rooliin, luonnonvara-alalta ei tule vähentää rahoitusta, jolla koulutetaan ammattilaisia vastaamaan juuri näihin yhteiskunnan paineisiin. Maa- ja metsätalouden tekninen kehitys on mennyt nopeasti eteenpäin ja tulee edelleen kiihtymään tulevilla CAP27 ohjelmakaudella, jonka yhtenä päätavoitteena on "älykkään maatalouden edistäminen koko Euroopassa". Se sisältää toimialalle myös ilmastotavoitteita, jotka alan koulutustehojen on laitettava ennakoiden opetuksen sisällöiksi. Näistä lähtökohdista tulisi kertoimien nousta eikä laskea.

Huomiot majoituksen korotuskertoimista

Kampuksen opiskelija-asuntola, luo opiskelumahdollisuudet kauempaa tuleville ja on tärkeä maaseudun vähäisen julkisen liikenteen vuoksi. On tärkeää huomioida alan erityispiirteet ja koulutuspaikkojen sijainnit ydinmaaseudulla majoituksen korotuskertoimissa.

Huomiot tutkintotyypikertoimista

-

Huomiot yrittäjän oppisopimuskoulutuksen työelämäpalautteen keräämisestä ja laskennasta

-

Muut huomiot

-

Kettunen Anja
MTK Keski-Suomi